

at Rettens Anseelse vilde forhøies ved, at dens Domme unddroges enhver Kritik. Men ligesom de Forhold, hvortil denne Opfattelse kan have knyttet sig — den absolute Konges virkelige og senere fingerede Function som den, fra hvem Dommen udgik — ere bortfaldne, efterat Grundloven har indsat Retspleien, og da navnlig den høieste Domstol, i sin fulde Uafhængighed, saaledes er det vist, at den Tid ialtsald er forbi, da det Hjemmelighedsfulde kan imponere. Der er Ingen, som fordrer, eller som troer paa, nogen Ufeilbarhed hos Høiesteret, saa lidet som hos nogen anden menneffelig Indretning. Derimod tvivler vist heller Ingen paa, at Høiesteretsdommene i Reglen ville kunne bestaae for enhver forstandig og samvittighedsfuld Prøvelse, og endnu mindre vil selv den eensidigste Kritik kunne undergrave den Bevidsthed, at det er al Retsordens ufravigelige Betingelse, at Enhver maa høre sig for en inappellabel Dom. Det er ikke paa uholdbare Illusioner, at Høiesterets Anseelse skal bygges, men paa Erkjendelsen af Institutionens høie Betydning for Samfundet, og paa Overbeviisningen om den Samvittighedsfuldhed og Dygtighed, hvormed dens Medlemmer opfylde deres Kald. Men baade Dygtigheden og sammes Anerkjendelse ville kun kunne vinde ved, at Rettens Virksomhed klart fremtræder for Dagens fulde Lys.

Det er saaledes kun den praktiske Besværlighed ved umiddelbart oven paa en mundtlig Forhandling at give en tilfredsstillende Formulering af de Grunde, hvorpaa den deraf fremgaaende Domslutning er bygget, som kunde fremkalde nogen Betænkelse ved at stille en saadan Fordring til Høiesteret. Men ligesom dette selvfølgelig ikke kan finde Anvendelse paa de Sager, som efter skriftlig Forhandling afgjøres ved skriftlig Stemmegivning, hvor altsaa enhver af Dommerne har fuldstændig Tid og Ro til at sammenfatte sit Votum i de Hovedsætninger, hvori han, hvis hans Mening vinder Majoritet, vil udtale Dommen, saaledes turde en nærmere Overveelse vise, at Arbeidet ogsaa ved de Sager, der behandles mundtligt, ikke kan være uoverkommeligt. I de mangfoldige Tilfælde, hvori Høiesteret i det Væsentlige billiger den til samme indankede Dom, vil Retten nemlig enten kunne

henholde sig til samme, eller ialtsald deri finde et vel forberedt Materiale for en sammentrængt Gjengivelse af de afgjørende Momenter. Men selv hvor Retten kommer til et meget afvigende Resultat, vil dette som oftest beroe paa Afgjørelsen af nogle saa factiske eller juridiske Spørgsmaal, som, umiddelbart efter en udtømmende Forhandling, først i Stranken og derpaa under Stemmegivningen, maae staae saa klare for alle, som deri have deltaget, at det ikke kan være vanskeligt at udtale dem med de rette, betegnende Udtryk. Vi skjønne derhos ikke rettere, end at det ved criminelle Sager i Reglen vil være tilstrækkeligt, at ved Domsfaldet den Forbrydelse, hvorfor, og de Lovbud, hvorefter denne finder Sted, angives (Noget, hvortil Høiesteret ogsaa har erklæret sig beredt), og at det ved Frisindelser siges, om den er grundet i Mangel paa tilstrækkeligt Beviis, eller deri, at den beviste Handling ikke befindes strafbar. Kun i de Tilfælde, hvor et almindeligere Retsspørgsmaal har fundet sin Afgjørelse, eller hvor der er foretaget en indgribende Forandring i den foregaaende Dom, eller hvor ganske særegne Omstændigheder have faaet en overveiende Indflydelse paa Sagens Udfald, eller hvor dette er bevirket ved nye Oplysninger, der undtagelsesviis ere fremkomne for Høiesteret, vil der kunne være Anledning til enten korteligen eller udførligere derfor at gjøre Rede. Føies nu hertil, at det ved Hjemviiisningsdomme alt nu iagttages, at de Mangler, som skulle afsjælpes, opgives i selve Dommen, og at det ikke fra Rettens Side finder Modsigelse, at ogsaa ved Afviiisningsdomme Grunden dertil bør meddeles, saa er det egentlig kun de civile Sager, der behandles mundtlig, og hvori Retten kommer til et fra den indankede Dom væsentlig forskjelligt Resultat, som kunne frembyde nogen Vanskelighed, navnlig hvor den Majoritet, der afgjør Sagens Udfald, er kommet dertil paa en noget forskjellig Maade. Men selv i disse sieldne Tilfælde vil det efter Stemmegivningens Slutning ikke let være tvivlsomt, hvem af de deri Deeltagende der egentlig har baaret Afgjørelsen, og altsaa uden stort Besvær maa kunne nedskrive Hovedsummen af de Tanker, som han for saa